

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı **Sayın Mehmet ERSOY** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU

İstanbul Milletvekili

Dönemin Başbakanı Diyarbakır Sur'u tamamen restore edeceklerini söylemiş, "Diyarbakır Sur'u öyle inşa edeceğiz ki aynen Toledo gibi mimari dokusuyla herkesin görmek istediği bir yer haline gelecek" ifadelerini kullanmıştır.

Diyarbakır Mimarlar Odası, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Şehir Plancıları Odası Diyarbakır Şubeleri ve UNESCO Dünya Miras Alanları eski yönetiminden oluşan teknik bir heyetin özel izinle dört yıldır girişi yasak olan Sur'da inceleme yaparak hazırladığı rapora göre, tescilli yapıların yerinde olmadığı, yıkımların iş makineleriyle yapıldığı ve Sur'un özgün kent mimarisi yerine yabancı, kimliksiz bir kent inşa edildiği; bazı bölgelerde define avcılarının kazı yaptığı ve ayrıca 100'e yakın tescilli sivil mimari örneği yapının büyük tahribata uğradığı ağır hasarlı halde olduğu haberleri basına yansımıştır.

Bu bağlamda;

1. Sur içi bölgesinde Savaş, Hasırlı, Fatih Paşa, Dabanoğlu Mahallelerinde kentsel dokuyu yansıtan 49 tescilli yapının kalıntılarının dahi yerinde olmadığı ve onlarca sivil mimari örneği yapının yıkıldığı; yıkılan yapılara ait tekrar kullanılabilecek orijinal yapı malzemelerinin alanda bulunamadığı ifadeleri göz önüne alındığında, Kültür Bakanlığı tarafından ivedi olarak Sur'da gelişen tahribat daha fazla büyümemesi ve Sur'un özgün kimliğine yaraşır çalışmaların yürütülmesi için önlem alınarak gerekli uygulamalar yapılacak mıdır?
2. Sur bölgesindeki yapıların yıkımlarının Kültür Bakanlığı uzmanları gözetiminde yapılmadığı ve yıkımı gerçekleştiren kurumların kontrolsüz, özensiz, koordinasyon ve iletişim eksikliğiyle bu çalışmaları yürüttüğü iddiaları doğru mudur?
3. İddialar doğru ise, tarihe utanç vesikası olarak geçecek olan bu yıkımla ilgili olarak Kültür Bakanlığı kamuoyuna ivedi açıklama yapacak mıdır?
4. Bazı tescilli sivil mimari örneği ve korunması gerekli çevresel değerli yapıların bir bölümünün yıkılarak fiili araç yolu olarak kullanıldığı, Yenikapı Sokak olmak üzere birçok sokağın Sur'un geleneksel kent planına aykırı bir şekilde genişletildiği ve sonuç olarak birçok tescilli ve çevresel değerde korunması gerekli yapının yıkıldığı iddiaları doğru mudur?
5. Alanda yeni yapıların alt yapısı için iş makineleri ile ciddi derinlikte kazıların yapıldığı ve Sur'un arkeolojik katmanlarının tahrip edildiği iddiaları doğru mudur?
6. Yapıların orijinallerinde yer almayan rögar ve telekomünikasyon müdahale kapaklarının bazı yapı avlularına yerleştirilerek avlu döşemesine aykırı yapılarak yapılara zarar verdiği iddiası doğru mudur?

7. Alanda yapılan yeni yapıların özgün geleneksel Diyarbakır mimari dokusuna aykırı, tamamen bazalt kaplı betonarme yapılar olduğu; cumba, bazalt taş, geniş avlu, sokağa cephe veren kapı pencere açıklıkları, avlu duvar detayları, süs havuzu gibi geleneksel Sur mimari evlerinin belirgin özelliklerini taşımadığı ve aynı zamanda yeni yapıların cephesinde yapıştırma yöntemiyle kullanılan bazalt taşın Diyarbakır'ın özgün bazalt taşı olmadığı, yapıların cephelerinde sokak dokusunu bozan geniş boyalı sıvalı bölümler yapıldığı iddiaları doğru mudur?
8. Anılan iddialar doğru ise, Kültür Bakanı görevden el çektirilecek midir?
9. Dönemin Başbakanının Sur'u yeniden inşa ederken Toledo örneği verdiği göz önüne alındığında, yaşanan bu yıkımlar sonrası Sur'un özgün kimliğini kaybederek sivil mimari örneği yapıların yıkılması ile ilgili kamuoyuna bir açıklama yapacak mıdır?